

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت صحت عامه
ریاست عمومی وقایه و کنترول امراض
ریاست مراقبت های صحتی اولیه
برنامه معلولیت و بازتوانی

**رهنمود مراقبت افراد دارای معلولیت در حالت انتشار ویروس
کرونا (COVID-19)**

مورخ: 22 حمل کال 1399
مطابق: 10 اپریل کال 2020

مقدمه رهنمود مراقبت افراد دارای معلولیت در حالت انتشار ویروس کرونا (کووید- 19)

در ماه مارچ سال 2020 سازمان صحتی جهان (WHO) اعلان کرد که ویروس غیر عادی کرونا به بسیار سرعت و به سطح بلند در بین مردم در حالت پخش است ، بنا سازمان صحتی جهان و مسوولین صحت کشور های دنیا بخاطر جلوگیری از این ویروس بالای مسولین ذخیل جهت وقایه صدا بلند کرد، حالات غیر مترقبه و یا اضطرار سبب معلولیت های جدید شده می‌تواند که به اثر زخم ها، خدمات بی کیفیت صحتی، مشکلات روانی، مشکلات اجتماعی ، وبه اثر عدم توجه مراقبت(پرستاری) از مریض بوجود می‌آیند. پخش این ویروس بالای تمام نفوس جهان و منجمله بالای صحت معلولین هم تاثیر خواهد کرد ، اگر اقدامات محافظتی و وقایوی در نظر گرفته شود تا یک اندازه زیاد از این ویروس جلوگیری شده می‌تواند .

برنامه معلولیت و بازتوانی که در چوکات ریاست عمومی وقایه و کنترل امراض و تحت مدیریت مستقیم ریاست مراقبت های صحتی اولیه فعالیت مینماید رهنمود مذکور را به همکاری گروپ تخنیک تحت رهبری دوکتور موسی ضیاء آمر برنامه معلولیت و بازتوانی فزیک با در نظر داشت رهنمود سازمان صحتی جهان ترتیب نموده تا در حالت انتشار ویروس کرونا به افراد دارای معلولیت در سطوح مختلف کمک و مراقبت های لازم صورت گیرد.

در صورت که مریضی کووید-19 بیشتر انتشار پیدا کند افراد دارای معلولیت چرا باید زیاد محتاط باشند ؟

یک موضوع باید واضح شود که افراد دارای معلولیت به مراقبت های صحتی و به خدمات عامه دسترسی دارند، و تمام معلومات جهت جلوگیری ویروس کرونا، موقعیت مراکز صحتی جهت تداوی مرض کرونا ، در اسرع وقت با آنها شریک شوند.

افراد دارای معلولیت نسبت به دلایل ذیل می‌توانند نسبت به دیگران به مریضی کووید-19 مبتلا شوند :

عدم ارایه حفظ الصحتی اولیه مثل : شستن دست ها، جای غیر قابل دسترس، مشکل فزیک خود شخص دست خود را شستوشو کرده نتواند، عدم موجودیت مکان، بعضی از معلولین در فاصله گیری ممکن مشکل داشته باشند باید همراهی شان کمک شود. موجودیت ابزارهای فزیک در محیط تا افراد دارای معلولیت با آسانی از آن استفاده نمی‌آیند. عدم دسترسی به معلومات صحتی وزارت صحت عامه و تاخیر در آن .

نظر به شرایط صحتی کشور اگر افراد دارای معلولیت به مریضی کووید-19 مبتلا شوند به دلایل ذیل خطرناک‌تر از دیگران خواهد بود:

- ✓ امراض متممه دارند مثل : امراض تنفسی، قلبی، مرض شکر و سیستم معافیت ضعیف.
- ✓ موجودیت مشکلات در عرضه خدمات صحتی مریض (بستر) در شفاخانه ها
- ✓ افراد دارای معلولیت معمولا ضعیف و دارای سیستم ایمنی پایین تر نسبت به دیگران می‌باشند.

- ✓ اگر کمک کنندگان کلیدی جهت از بین بردن این ویروس به وقت معین اقدام کنند از ویروس بشکل گسترده جلوگیری شده میتواند .

رهنمودها و کارکرد ها برای افراد دارای معلولیت و اعضای فامیل ایشان :

- ✓ افراد دارای معلولیت بخاطر نجات خود و اعضای فامیل خود از ویروس کشنده کرونا باید کوشش کند.
- ✓ هر آن کسیکه دارای یک نوع از معلولیت داشته باشد باید رهنمود های صحتی را بخاطر جلوگیری از ویروس در نظر بگیرد.
- ✓ افراد دارای معلولیت که در حفظ الصحتی اولیه مشکل دارند اعضای فامیل در تمام موارد باید همراهی شان کمک کند مثلا درست شستن دست ها، رفتن به بیت الخلا، رفتن به مراکز صحتی و مراقبت افراد داری معلول.
- ✓ از رفتن به جاهای که ازدحام و تراکم افراد بیشتر باشد جلوگیری شود، روابط فیزیکی کم شود، در خانه ها بمانید و از دیدواید بیجا پرهیزید .
- ✓ در خرید مواد ارتزاقی از شهر و بازار احتیاط در عین بیرون رفتن از خانه دستکش، و ماسک بپوشید.
- ✓ وظایف دفاتر تان را اگر در محل وظیفه بروبار افراد زیاد باشد از خانه انجام بدهید.
- ✓ در وقت گشت و گزار از وسایل ارتوپیدی زیاد مثل (اعضا، قالب های مصنوعی، ویلچیر ها) استفاده میشود از شما جدا خواهش میشود که آنها را ضد عفونی کنید.

بخاطر دلگرمی و مراقبت خودی یک پلان جامع متداوم را ترتیب نماید :

- اگر شما به کمک نیاز دارید بالای یک فرد تمرکز نکنید بلکه راه های مختلف را جستجو کنید، کوشش کنید مراقب خود باشید اگر شما به تجرید ضرورت دارد به نزدیکترین مرکز صحتی مراجعه کنید.
- ✓ اعضای خانواده باید همراهی شخص معلول در زمینه همکار باشند.
- ✓ در ضد عفونی کردن و جمع کردن وسایل شخص معلول اعضای خانواده باید همکار باشند
- ✓ مواد ضد عفونی در تشناب،حمام برای شان مساعد بسازند.
- اگر شما به ویروس کرونا مبتلا شده اید فامیل تان باید آماده خدمت به شما باشد و شما نزدیکترین دوست خود را خبر کنید که در اوقات ضرورت به شما و خانواده تان همکاری کند .
- ✓ هر عضو خانواده شما از مبتلا شدن شما به کرونا باید خبر باشد.
- ✓ اگر شما از خانواده تان دور هستید از طریق یک کس شناخته که از خویشاوندان و یا دوستان شما باشد به آنها خبر بدهد.
- ✓ شماره آمبولانس در حالات عاجل باید به شما معلوم باشد که در صورت ضرورت شما به مراکز صحتی انتقال بدهد.

کمک های روانی و صحتی فیزیکی برای اعضای فامیل افراد دارای معلولیت :

- ✓ در صورت انتشار ویروس کرونا شما می‌توانید از مشوره های روانی و جسمی سازمان صحتی جهان و امراض ساری مستفید شوید.
- ✓ اگر یکی از اعضای فامیل تان به ویروس کرونا گرفتار میشود جای آن را جدا کنید و از ماسک استفاده کنید.

- ✓ در صورت ظاهر شدن علائم هر چی عاجل تر به مراکز صحتی مراجعه کنید.
- ✓ تمام سطوح خانه تان را ضد عفونی کنید و هر عضوی خانواده تان را تعقیب کنید.
- ✓ افراد کهن سال و دارای معافیت ضعیف باید برای دو تا سه هفته قرنطین شوند .

اولویت ها و مسولیت های دولت :

- ✓ حکومت باید سیستم آگاهی دهی را همگانی بسازد و این خدمات در اسرع وقت باید به معلولین رسانده شود بطور مثال افرادی که کر و ناشنوا اند برای شان اعلانات تلویزیون مخصوص ساخته شود تا به افراد که معلولیت ذهنی دارند ممد واقع شود. مضامین انتخابی برای آگاهی دهی باید به الفاظ ساده و بسیط نوشته شود و آن فهم باشد تمام افراد دارای معلولیت ذهنی به مشکل برخورد نکنند. معلومات باید به حروف کلان نوشته عنوان و هدف ان واضح باشد .
- ✓ با ادارات کمک کننده به معلولین از نزدیک کار شود تا در حالات عاجل به معلولین خدمات صحتی و ضروریات روزمره فراهم شود.
- ✓ دولت باید در خانه به معلولین امکانات کاری را مساعد بسازد .
- ✓ از طرف دولت با افراد دارای معلولیت باید کمک های بشری، نقدی و اقتصادی صورت گیرد.
- ✓ برای بدست آوردن معلومات صحتی در حالات اضطرار شماره تماس ، ایمیل آدرس های ارگان های دولتی باید با ایشان شریک شود.
- ✓ لیست اجناس و اشیای مورد ضرورت باید اولویت بندی شود و با ارگان های که همراهی معلولین کار می کنند شریک ساخته شود مثل دستکش، مایع دست، ماسک و غیره.

مسولیت های کارمندان صحتی :

- ✓ کارمندان صحتی باید خدمات صحتی را به همه گی یکسان و ارزان ارایه کنند.
- ✓ کارمندان صحتی در صورت گسترش ویروس کرونا از رهنمود های سازمان صحتی جهان باید استفاده کنند جهت پرستاری از مریض
- ✓ کارمندان صحتی مکلف اند تا تمام سهولت ها را برای افراد دارای معلولیت تا حد امکان فراهم بسازند.
- ✓ کارمندان باید برخورد درست و بدون تبعیض با معلولین داشته باشند و از هیچ نوع کمک دریغ نه ورزند .
- ✓ کارمندان صحتی مکلف اند تا معلومات درباره ویروس کرونا را به الفاظ ساده و با پیشانی باز به خدمت آنها تشریح نمایند .
- ✓ کارمندان صحتی سیستم صحتی خانه به خانه برای معلولین ایجاد کنند جهت معلومات دهی .
- ✓ معلولین نسبت به هر طبقه دیگر به خدمات صحتی بیش تری ضرورت دارند بنا از تمام پرسونل خواسته میشود که حین مراجعه آنها از هیچنوع کمک دریغ نه ورزند .
- ✓ برای افراد دارای معلولیت جهت سهولت بیشتر برنامه تماس تلفونی ساخته شود .
- ✓ برای افزاری دارای معلولیت ارسال پیام های صوتی تصویری، پیام های کتبی مفید واقع میشود جهت جلوگیری و شیوع ویروس از یک طرف و از طرف دیگر باعث مورال آنها میگردد .

مسئولیت های مؤسسات کمک کننده در مبارزه با ویروس کرونا :

- ✓ ترتیب نمودن پلان های عملی و پیاده کردن آن در ساحه کاری .
 - ✓ برای یک حالت یا سناریو پلان ساخته شود و برای پیاده کردن آن از کارمندان تخنیک کار گرفته شود .
 - ✓ اگر کسی میخواهد که نقش بارز داشته باشد برای آنها برنامه های روزمره ساخته شود و از مؤدل های جدید و آنلاین استفاده صورت بگیرد .
 - ✓ همراي ادارات محلی از نزدیک کار شود تا معلولین که به خدمات صحتی اولیه ضرورت دارد از آن استفاده شود و مراکز به روی آنها هیچگاهی بسته نشود .
- ایجاد هماهنگی بیشتر با شبکه های تمویل کننده گان بخش معلولیت:**
- معلومات درباره جلوگیری و مبارزه با ویروس کرونا را تهیه کنید و با افراد دارای معلولیت و تمویل کننده گان شریک بسازید
- این معلومات شامل موارد ذیل می باشد :
- ✓ پلان ها
 - ✓ خدمات صحتی
 - ✓ مراکز صحتی و نوع خدمات آنها
 - ✓ خدمات صحتی تلفونی و مشوره های صحتی
 - ✓ کمبود خدمات صحتی و در حالات قرنطین

مسئولیت های کارمندان صحتی در حالت انتشار ویروس کرونا :

- ✓ برای جلوگیری از مبتلا شدن به ویروس کووید-۱۹ باید رهنمود های وقایوی به کارمندان صحتی آموزش داده شود.
- ✓ کارمندان صحتی باید در وقت عرضه خدمات صحتی مایعات ضد عفونی، دستکش، ماسک و لباس خاص باید داشته باشند.
- ✓ بخاطر جلوگیری از پخش ویروس کرونا معلولین باید در یک وقت معین از طرف روز ملاقات و ارزیابی شوند تا روحیه و مورال خود را از دست ندهند.
- ✓ کسانی که مبتلا شدن و جدا در قرنطین خانگی به سر میبرند باید انفیکشن پریفینشن جدی گرفته شود تا باشد به دیگران سرایت نکند . افرادی که دارای علایم چون تب، سرفه خشک، سردردی باشند هر چه عاجل تر باید به لابراتوار مراجعه کنند تا باشد که مطمئن شوند.
- ✓ از ماسک ها استفاده شود و از رفت آمد افراد بیکار نزد شخص مبتلا جلوگیری شود.
- ✓ برای انعه از معلولین که به کمک ضرورت جدی دارند باید برای ایشان زمینه این کمک ها صحتی مورد نیاز آن مساعد شوند.
- ✓ اول باید واضح شود که به کدام نوع کمک شخص معلول نیاز دارد، همراي خود شخص معلول و اعضای فامیل معلول، ادارات کمک کننده یک بحث همه جانبه شود تا تمام نیازمندی های آنها در نظر گرفته شوند.
- ✓ تمام مشکلات معلولین باید واضح شود که در مقابل آنها از زور، تعصب، سو استفاده، غفلت در وظیفه، جلوگیری شود.

- ✓ باید به مشکل معلولین در اسرع وقت رسیده گی شود و شماره تلفونی شان باید هر چه عاجل فعال گردد و با تمویل کننده های تمام پلان ها شریک شود .
- ✓ در صورت امکانات برای افراد دارای معلولیت خدمات خانه به خانه و یا تلفونی مهیا گردد .

مسئولیتی های جامعه :

- ✓ افراد جامعه باید رهنمود های محافظتی مراعت را نمایند.
- ✓ از رهنمود های سازمان صحتی جهان برای جلوگیری مرض کرونا استفاده کنند.
- ✓ اگر کسی علایم کرونا را نداشته باشد باز هم باید این مریضی را جدی بگیرند و از ابتلا شدن از آن جلوگیری کنند .
- ✓ ادارات که مسئولیت استخدام و مؤسسات غیر دولتی باید انعطاف پیزیری نشان بدهند ، فاصله و انفیکشن پریوینشن را در ادارات خود در نظر بگیرند .
- ✓ محیط و ماحول خود را طوری عیار بسازید که از سرایت ویروس جلوگیری شده باشد .
- ✓ شما بهتر میدانید که افراد دارای معلولیت به ابراز های متعددی ارتوپیدی برای گشت و گزار نیاز دارند از قبیل (قابل های کمکی اورتوپیدی، چکس، اعصاب، ویلچرها، اعضای مصنوعی) و غیره در قسمت به آنها همکاری همه جانبه شود .
- ✓ به افراد دارای معلولیت در جریان قرنطین دولتی باید رخصت داده شود تا از مبتلا شدن به این مرض جلوگیری صورت گیرد .
- ✓ تمام مواد ضد عفونی از قبیل مایعات و باید ماسک و دستکش نیز در نظر گرفته شوند .
- ✓ به افراد دارای معلولیت باید یک وقت معین تعیین شود تا از خدمات صحتی بشکل درست مستفید شوند.
- ✓ همسایه ها و قوم و خویش همراي معلولین باید زیاد همکار باشند .
- ✓ با افراد دارای معلولیت باید تماس دوامدار داشته باشید به آنان معلومات جدید علمی را تشریح نمایید تا از انتشار ویروس در بین جامعه گیری شود .
- ✓ معلومات درست و موثق همراي آنان شریک بسازید تا سبب بروز فشار های روحی و روانی آنها نگردد.